

Ключові принципи придбання та доступу до електронних книжок для бібліотек

Рекомендації Експертної групи з інформаційного права, 22 жовтня 2012 р.

Схвалено EBLIDA EC та спеціалізованою комісією з вивчення даного питання

Ці ключові принципи визначають мінімальні умови для бібліотек, які купують та роблять доступними електронні книжки, намагаючись при цьому зберегти баланс між інтересами користувачів та правовласників. У той час як:

Упровадження електронних видань кардинально впливає на прогрес розвитку потенційних послуг у бібліотечній галузі, все ще існують юридичні перешкоди для бібліотек у діяльності з е- виданнями;

Зважаючи на те, що упровадження е-книжок впливає на ключові види діяльності та відповідальності бібліотек, а також порушує важливі питання культурної політики та соціальних ризиків;

Визнаючи, що бібліотеки увесь час намагаються досягти балансу між демократичними засадами та правами людини на вільний доступ до інформації з одного боку, та правами авторів або правовласників з іншого;

Здійснюючи пошук відповідних бізнес-моделей, які б допомогли бібліотекам зустріти сучасні виклики, пов'язані із придбанням е-книжок та відкриттям доступу до них;

Визнаючи той важливий факт, що е-контент є гнучким та змінним і постійно впливатиме так або інакше на вищезазначені бізнесові моделі;

Приймаючи, що бібліотеки, автори, продавці, видавці та інші правовласники розроблятимуть типові угоди, які нададуть бібліотекам змогу робити е-книжки доступними для користувачів на помірний термін;

Учасники, що нижче підписались погоджуються слідувати наступним принципам:

Визначення

З метою ведення цього діалогу

- Електронна книга (е- книжка) – книга скомпонована або конвертована в електронний формат для демонстрації на екрані комп'ютера або іншого портативного пристрою;
- Користувач – будь – яка особа, що користується послугами бібліотеки;
- Зареєстрований користувач – користувач, якого зареєстрували у бібліотеці і чий дані відомі бібліотеці.

Принцип перший – придбання

1. Усі назви е –книг, доступні у вільному продажу, мають бути доступними для комплектування бібліотек з подальшим наданням доступу до цих книг;

2. Усі назви е-книг мають бути доступними для бібліотек на момент виходу публікації.

3. Видавці повинні надавати е-книжки у інтероперабельних форматах.

Принцип другий – доступ

1. Бібліотекам необхідно надати дозвіл на відкриття доступу до придбаних ліцензованих книг на обмежений період часу.
2. Повинна існувати можливість одночасного використання кількома користувачами однієї і тієї ж назви.
3. Зареєстровані користувачі повинні мати можливість завантажувати е-книги у бібліотеці або віддалено через систему аутентифікації.
4. Повинна існувати ліцензія, яка дозволяє міжбібліотечний абонемент.
5. Видавці та бібліотеки мають співпрацювати шляхом винайдення спільних рішень щодо забезпечення е-книгами користувачів з обмеженими можливостями.

Принцип третій – постійний доступ та довгострокове зберігання

1. Купуючи е-книгу, бібліотека повинна отримати право постійного зберігання та використання даного матеріалу.
2. Бібліотеки, яким дозволено збереження е-книги, повинні мати право на трансфер е-книги на іншу веб-платформу, в разі якщо відбулись певні технічні зміни.
3. Якщо бібліотека обирає постійне зберігання е-книги з подальшим використанням, то вона має отримати необмежений доступ до е-книги, як тільки усі версії твору перестають бути об'єктом комерційної діяльності
4. Контрактні умови ліцензії на придбання е –книги не повинні перебивати жодні статутні документи, що стосуються належності роботи до громадської власності.

Принцип 4 – доступність метаданих

1. Доставка е –книг повинна включати доставку метаданих.
2. Бібліотекам повинен надаватись дозвіл на включення метаданих до їхніх каталогових систем.
3. Також повинен існувати дозвіл на зв'язок метаданих е-книг відкритого доступу з іншими метаданими.

Принцип п'ятий – цінова політика

1. Ціна е-книги не повинна перевищувати ціну друкованого видання такої самої назви.
2. Ціни на е-книги мають знижуватись по проходженню певного періоду часу.

Принцип шостий – приватність

1. Персональні дані користувача повинні оброблятися лише бібліотекою у відповідності до постанов про захист персональних даних, прийнятих бібліотекою.
2. Персональні дані користувача повинні бути вилучені та знищені у відповідності до постанов про захист персональних даних, прийнятих бібліотекою.
3. Видавець або провайдер не можуть надавати третім сторонам доступ до персональних даних користувачів без згоди бібліотек.

Гаага, Нідерланди, Жовтень 2012 р.

Переклад [Світлани Чуканової](#)